

DANIEL ARBÓS

LES MALES DECISIONS

Empúries

narrativa

Daniel Arbós

Les males
decisions

Editorial Empúries

Barcelona

Primera edició: juny del 2023

© Daniel Arbós, 2023

Drets exclusius d'aquesta edició:

Edicions 62, s.a.
Editorial Empúries
Av. Diagonal, 662-664
08034 Barcelona
www.editorialempuries.cat

ISBN: 978-84-18833-99-1
DIPÒSIT LEGAL: B. 10.253-2023
Fotocomposició: Grup62

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor.
La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè
sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries.

En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en
creixement.

A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa
d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.

Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si
necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu
contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon al

91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Ni morir amb un mínim de dignitat, sé fer. Soc un inútil integral fins i tot en això. Quin desastre.

No em vull imaginar com reaccionaran els papàs quan se n'assabentin. Com els ho comunicaran? No sé qui se n'encarrega. Algú de l'ambaixada, potser. Els diran que m'han trobat cremat pel sol? I crivellat pels mosquits? Els detalls potser se'ls estalvien. No crec que siguin gaire rellevants a l'hora d'informar d'una mort violenta.

Què els pesarà més, als papàs, la tristesa o la humiliació? Ma germana, com s'ho prendrà? La mamà somicarà al sofà. Continguda, sense muntar un espectacle. Com és ella, com ha de ser una senyora. I el papà? Coneixent-lo, li pesarà més la vergonya, on vas a parar.

—No es podia morir d'una manera normal? Ha de fer el ridícul fins i tot amb això? —remugarà—. És incorregible, incorregible!

Com si el veiés. I tindrà raó. El pitjor és que tindrà raó. M'espera una d'aquelles morts absurdes que quan les veus per la tele no pots evitar somriure i dir-te valga'm déu com es pot ser tan tanoca, ja li està bé.

Mira que em queien simpàtics, els hipopòtams. Els tenia per animals afables. És culpa d'aquella marca de bolquers. No sé si encara existeix. La imatge promocional era un hipopòtam

blau. Pipo, es deia. Als anuncis sortia envoltat de nens petits alegres i riallers perquè no se'ls escapava el pipí gràcies als millors bolquers del mercat. Com se li acut a una empresa de bolquers tenir de reclam un hipopòtam? Quina relació hi ha entre el pixum dels nens petits i els hipopòtams? Sí, els hipopòtams passen molta estona a l'aigua. I què. Encara en passen més els peixos, les meduses, el fitoplàncton. Una llumenera d'una agència de publicitat va decidir ser el més creatiu del gremi, i el responsable de l'empresa de bolquers li va comprar la proposta i així vam créixer. Amb la idea que els hipopòtams eren adorables com peluixos.

També hi havia una sèrie de dibuixos animats. Ara ho he recordat. L'Hipo i Tomas. El Tomas era un ocell que vivia dins de la boca de l'Hipo, un hipopòtam. Com no havíem de pensar que els hipopòtams eren amor pur si deixaven que un ocell se'ls passegés entre les dents sense problemes? Doncs resulta que no, resulta que són com els neonazis: agressius, territorials i amb poques ganes d'entesa. El guia ho ha recalcat diverses vegades:

—Quin és l'animal més perillós? Segur que el primer que em dirien són lleons, tigres, taurons. Doncs no. És l'hipopòtam —ha respost abans que cap de nosaltres tingués l'ocasió de badar boca—. Els hipopòtams maten unes cinc-centes persones l'any. A que no s'ho esperaven?

Jo no esperava res. No li feia gaire cas, ho reconec. Tenia un mal de cap terrible i les lleganyes arrapades als ulls. Que l'home fos extremament obès, d'aquests que és més fàcil de saltar que de rodejar, m'ha jugat en contra. Estava convençut que si alguna bèstia famèlica decidia atacar-nos sabia cap a qui dirigir-se i he abaixat la guàrdia. I mira'm ara.

El guia ha seguit amb la campanya de sensibilització. Ha tret el telèfon mòbil i ha reproduït el mateix vídeo que em va ensenyar el Filo fa mesos, el vídeo que ho va desencadenar tot: hi apareix un cuidador en una mena de passarel·la sobre una

bassa. Duu una síndria a la mà i s'aboca per la barana cap a l'hipopòtam que hi ha a l'aigua. L'animal, que sap de sobres què l'espera perquè ho ha repetit setanta vegades, obre la boca i mostra uns queixals de pam i mig. El cuidador deixa caure la síndria, la boca de la bèstia es tanca violenta i la síndria queda trinxada en mil bocins entre els crits d'exclamació dels turistes.

—Si no vigilen, en comptes d'una síndria pot ser el seu cap —ha afegit l'home més gras del món—. Poca gent és conscient de la perillositat dels hipopòtams, però ja ho veuen. Els taurons tenen mala fama però maten menys de deu persones l'any. Els lleons, unes cinquanta, i els elefants, entre cent i cent cinquanta. Els hipopòtams, cinc-centes. Cinc-centes —ha insistit—. El cocodril és l'únic animal que mata més gent, unes mil persones, però no han de patir, que aquí no en tenim, de cocodrils —ha esclatat en una riallada que no hem seguit.

He estat a punt de dir-li que no, que el mosquit és l'animal que mata més persones, perquè transmet un munt de malalties, que això sí que ho recordo de la carrera, però me n'he estat. No volia allargar la classe teòrica.

No sé com duen el recompte de morts, els hipopòtams. Potser enguany ja han arribat als cinc-cents i m'amnistien per tal de no superar la quota.

La qüestió és que estic sol, completament sol, perquè tot-hom ha fugit esperitat, quina solidaritat obrera: és l'individualisme a què ens ha conduït el capitalisme ferotge, que sempre diu el Filo. M'han abandonat, a mercè de les males puces d'un hipopòtam de dos mil quilos, perquè aquesta dada sí que l'he retingut, que això ho tinc, que de coses útils no me'n recordo de cap, però de dades que no serveixen per a res n'acumulo un munt en el meu cervellet, que aviat estarà esmicolat com una síndria, i això m'ha quedat: que aquestes bèsties pesen dos mil quilos, quilo amunt, quilo avall.

Tant parlar de la valentia dels toreros, però un toro de lídia pesa quatre o cinc vegades menys que un hipopòtam, sembla

de joguina al seu costat, i no tinc cap capota vermella ni senyors a cavall que punxin l'animaló ni aquell reguitzell d'espases, o com se diguin, ni res de res, que estic completament indefens amb un tanc de carn i mala hòstia davant. I, per si això no fos prou, una paret de tres o quatre metres d'alçada, i ben llisa, no fos cas que es pogués escalar, no fos cas que m'ho fotessin fàcil, just darrere. Sense possibilitat d'escapatòria ni de demanar ajuda. Sense cobertura. Sense cap poble, ciutat, cabana de pastor, el que sigui, a deu quilòmetres a la rodona. I amb els mosquits fent-me diana a la pell. Els mosquits que poden transmetre malalties. Bé, que transmetin el que vulguin. Dengue, diftèria, gonorrea, càncer de sida. Ara ja no ve d'aquí.

Hi dono voltes i no me'n sé avenir. Qui m'ho hauria dit, que avui seria el darrer dia de la meua vida, que moriria esclafat per un hipopòtam. Sembla un acudit. Si fos un imprudent, un aventurer d'aquests que considera bona idea creuar oceans en veler, explorar selves, recórrer deserts, diria, mira, coses que passen, ja se sap; fins i tot podria pensar que s'ho ha buscat. Però jo? Precisament algú com jo? Si soc tot el contrari! Si tinc aversió al risc, si adoro la tranquil·litat, si de petit em feien pànic les escales mecàniques dels grans magatzems!

La vida quotidiana és prou difícil, prou exigent, per complicar-la encara més amb perills innecessaris. Recordo la psicòloga estúpida a qui em feien anar els papàs. Enmig de la xerrameca estèril per veure si em redreçava, deixava anar allò tan de moda que s'ha de sortir de la zona de confort, experimentar amb la incomoditat.

—Però quina bajanada! —es va indignar el Filo, anys després, quan l'hi vaig explicar—. Els humans som el que no hi ha. Segles i segles de progrés per viure millor, per viure, precisament, de manera més confortable, i ara uns il·luminats ens diuen que hem d'anar en direcció contrària. El que s'ha d'intentar és ampliar la zona de confort, fer-la enorme i mantenir-s'hi sempre dintre!

—També em deia que no s'ha de tenir por de viure noves

experiències i m'insistia que havia de buscar reptes, motivacions.

—L'Everest és ple de cadàvers de persones motivades!

Tinc la virtut de prendre sempre la decisió equivocada. És això. En cada bifurcació, en cada tria que se'm posa davant, escullo l'opció errònia. Error rere error rere error, tossut com pocs, he anat dibuixant l'itinerari que m'ha dut fins aquí. No hi ha una altra explicació. Si no m'importen gens ni mica, els hipopòtams!

Hi ha un moment clau, determinant, un moment que ho precipites tot? Els grans esdeveniments basculen sobre frontisses petites, recalca el Filo.

Podria ser la xocolatina. I si l'experiment de la xocolatina resulta el punt exacte en què es van torçar les coses? Potser és massa fàcil això d'anar al principi i fotre la culpa als pares. És el que fa molta gent, per això triomfen les constel·lacions familiars i les merdes que et treuen la responsabilitat de totes les coses dolentes que t'han passat. Cap ni una de les males decisions que has pres —pegar borratxo a un policia, simular un segrest per estafar la família, punxar-te heroïna— és culpa teva. Per una remuneració generosa un terapeuta et treu un pes de sobre i t'assegura que l'arrel dels fracassos l'has de buscar en la tarda calorosa d'estiu, quan tenies quatre anys, que els pares no et van comprar el gelat que tant desitjaves. És a ells a qui has de reclamar.

Però és que la de la xocolatina va ser la primera vegada que s'esperava una cosa de mi i vaig fer just la contrària, la primera vegada que el papà em va posar a prova i vaig fracassar, la primera vegada que li vaig provocar aquell torçament de boca, aquella ganyota de disgust que fa quan el món no es comporta exactament com ell vol.

Devia tenir què, set o vuit anys? Sí, perquè ma germana no passava dels sis. Érem a la sala de jocs quan el papà va demanar a la *nanny*, una au-pair alemanya de vint anys, que ens dugués

al despatx. Allò suposava tot un esdeveniment, perquè els dominis del papà, amb el santuari del despatx al capdamunt, eren un terreny vedat sota pena de crits infernals per a nosaltres i d'acomiadament fulminant per a la persona adulta que no hagués impedit la incursió.

Un cop allà, el papà ens va fer seure a la taula de reunions, l'un al costat de l'altra. Ens penjaven els peus d'aquelles cadires tan altes. Ens vam entretenir a resseguir amb l'índex la superfície d'una taula de vidre que fins llavors no se'ns havia permès tocar mai. El rastre dels dits bruts hi dibuixava figures abstractes. Vam aturar-nos de cop quan el papà va deixar quatre xocolatines sobre la taula, dues davant de ma germana i dues davant meu. Eren les nostres llaminadures preferides, unes barretes cruixents, dolces, delicioses, que se't fonien a la boca i que teníem estrictament racionades. Una a la setmana era el màxim a què podíem aspirar.

Vaig allargar la mà per agafar-ne una però el papà m'ho va impedir.

—Abans, escolta'm bé.

Ens va donar unes instruccions senzilles. Ell sortiria una estona del despatx. Durant el temps que ens quedéssim sols no podíem baixar de la cadira, ni tocar res ni, sobretot, trencar res. L'únic que podíem fer, si volíem, era menjar-nos una de les xocolatines. Ara bé, si no ho fèiem, si ens esperàvem fins que tornés, podríem menjar-nos-en no una, sinó dues. Ni en els millors somnis se'ns permetia engolir dues xocolatines seguides.

—Us ha quedat clar? Ho repeteixo: ara marxaré res, cinc minuts, no més. Us podeu menjar una xocolatina; no passa res, ningú us renyarà, la mamà ja ho sap i hi està d'acord. Però si us aguanteu una mica us les podreu menjar totes dues. —Em va mirar.— Heu de decidir què us convé més.

Evidentment no teníem ni idea que allò pretenia ser una versió casolana i gens rigorosa d'una cosa que anys després vaig saber que s'anomenava el «test de la llaminadura». S'havia fet

famós als anys seixanta per valorar l'autocontrol dels nens. Segons l'ideòleg de l'experiment endimoniat, un científic nord-americà, els infants amb més autocontrol, els que són capaços de posposar la recompensa, quan són adults tenen més èxit en l'àmbit acadèmic, professional i personal; és a dir, treuen millors notes, aconseguen millors feines, viuen menys desenganys amorosos, presenten taxes de divorci més baixes. Segur que la idea de fer-nos el test va ser de la llunàtica de la psicòloga.

El papà va encaminar-se cap a la porta i, al darrer moment, va girar el cap per mirar-nos. Se'l veia engrescat, il·lusionat.

No va passar ni un segon des que ens vam quedar sols que vaig agafar una de les barretes, la vaig desembolicar i la vaig endrapar amb fruïció. Vaig tancar els ulls degustant el petit plaer. Quan els vaig obrir em vaig adonar que ma germana no s'havia mogut. Em mirava estupefacta, sense dir res. Jo també la vaig mirar mentre em llepava els dits, un per un, i en deixava les marques sobre el vidre. Immediatament després vaig agafar la segona xocolatina que em corresponia i la vaig devorar. Oh, que bona que era! Quina satisfacció, quina felicitat!

Ma germana seguia impertèrrita, amb les dues xocolatines davant, esperant pacientment que tornés el papà. Ni les havia tocat, ni n'havia agafat una per observar-la més de prop, per olorar-la, per palpar el tacte del plàstic brillant que la contenia. Cap temptació, cap mostra de flaqueza. La vaig mirar a ella, les galtes pigades, les dues cues llargues i rosses que li sortien com dues fonts d'aigua del cap, la calcomania mig esborrada del braç. Vaig mirar les xocolatines. La vaig tornar a mirar a ella. Vaig tornar a mirar la taula. No m'ho vaig pensar més: amb un moviment felí vaig engrapar una de les barretes, la vaig alliberar de l'embolcall amb destresa i me la vaig ficar a la boca. Després d'uns segons amb la cara desencaixada, de completa incredulitat, ma germana es va posar a plorar de ràbia, a cridar com un porc a punt de ser degollat. Estava vermella com un pigot.

Va començar a picar la taula: peus i mans anaven amunt i avall amb fúria. Intentava pegar-me però jo esquivava els cops mentre més que mastegar, empassava.

Alertat pels brams intensos, el papà va entrar corrents molt abans que haguessin passat els cinc minuts anunciats, però ni així va ser a temps de salvar la quarta xocolatina, ja que va lent-me de la meva superioritat física l'hi havia robat amb bastanta violència a ma germana, que, amb la cara marcada per les meves ditades de xocolata, seguia plorant i cridant i llançant els punys a l'aire d'una manera tan escandalosa que tant la *nanny* com la Cecília, l'assistenta que vivia a casa, com la mamà van treure el cap al despatx preguntant preocupades què passava.

Sí, va ser el primer dia que el papà va fer la ganyota, el primer dia que va fer aquella cara. Va ser la meva-seva primera gran decepció, la primera vegada que una cosa relacionada amb el seu fill no sortia exactament com havia planificat, la primera vegada que aquell plançó, el marrec en què havia dipositat totes les esperances, el marrec destinat a governar l'imperi, no s'emmotllava amb precisió als seus desitjos. El que llavors no sabia l'home és que a aquella primera vegada, a aquella primera decepció, en seguirien no una ni dues ni tres, sinó moltíssimes més.